

Impact SUP-regelgeving op de frituurbranche

**Analyse en aanbevelingen van
Vereniging Professionele Frituurders (ProFri)**

NOVEMBER 2025

Aanbieding

Dit rapport is opgesteld door de Vereniging Professionele Frituurders (ProFri) als bijdrage aan de tussentijdse evaluatie van de SUP-regelgeving. Het dient als basis voor de gesprekken die ProFri voert met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de door het ministerie betrokken externe organisaties en adviesbureaus. Het rapport wordt dit najaar aangeboden aan de demissionaire staatssecretaris Thierry Aartsen.

ProFri heeft haar bevindingen eerder al gedeeld met CE Delft die in opdracht van het ministerie onderzoek uitvoert naar de effecten van de regelgeving.

Eindhoven, november 2025

*Vereniging Professionele Frituurders
Dossierhouder: Frans van Rooij
Hurksestraat 60
5652 AL EINDHOVEN*

*T: 040-7200900
E: fvanrooij@profri.nl*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Vervallen artikelen	5
3. Nieuwe alternatieven	5
4. Trendanalyse 2022–2024.....	6
5. Reflectie vanuit ProFri en de sector.....	7
6. Inzichten van leveranciers, afnemers en de consument.....	7
7. Bring Your Own: in de praktijk mislukt	9
8. Vooruitgang vóór SUP-regelgeving.....	9
9. Conclusie.....	11
10. Aanbevelingen van ProFri	12

1. Inleiding

De invoering van de **SUP-regelgeving (Single Use Plastics)** heeft grote gevolgen gehad op de dagelijkse praktijk van de ruim 5.400 cafetaria's, snackbars en andere frituurzaken in ons land.

Dit rapport analyseert de verschuiving in het gebruik van verpakkingen binnen de frituurbranche en de problemen die worden geconstateerd.

Voor deze analyse heeft de Vereniging Professionele Frituurders (ProFri) een aantal verpakkingsleveranciers en horecagroothandels om informatie en cijfers gevraagd van 2022 en 2024. Met deze analyse brengt ProFri in kaart welke alternatieven de plaats hebben ingenomen van de gebruikelijke plastic verpakkingen in frituurbranche. **Bekers en bestek zijn buiten beschouwing gelaten.**

De 5400 frituurzaken vormen slechts een heel klein deel van het plasticprobleem. Plastic frietbakjes worden nauwelijks gevonden tussen het zwerfafval. De reden hiervan is simpel. De frietmaaltijd wordt meestal afgehaald of bezorgd voor consumptie thuis, dan wel wordt het bestelde ter plekke geconsumeerd. De wegwerpverpakkingen belanden meestal in de daarvoor bestemde afvalbakken.

De gegevens uit het rapport Landelijke Zwerfafvalmonitor 2024 bevestigen het bovenstaande. Kunststof snackbakjes en vergelijkbare cafetaria-artikelen worden nauwelijks aangetroffen in de landelijke metingen.

Het rapport van Rijkswaterstaat bevestigt onze stelling dat cafetaria's, snackbars en andere frituurzaken slechts een kleine schakel vormen binnen het totale plasticafval- en zwerfafvalvraagstuk.

2. Vervallen artikelen

Uit de verkregen input en gesprekken blijkt dat een groot aantal **plastic verpakkingen** inmiddels uit het assortiment is verdwenen. Het gaat hierbij vooral om snackbakjes, hamburgerboxen en maaltijdcontainers van plastic.

Niet voor alle vervallen artikelen is een directe opvolger gekomen. Bij sommige producten lijkt het assortiment bewust te zijn ingekrompen of hebben klanten elders alternatieven gezocht. Dit bevestigt dat **2022 het omslagpunt** was: complete productgroepen zijn vanaf dat moment niet langer leverbaar.

3. Nieuwe alternatieven

Waar mogelijk zijn plastic verpakkingen vervangen door **plasticvrije alternatieven**, met name karton en papier.

De verkoopgegevens van een van de horecagroothandels laten zien dat:

- **Papieren verpakkingsmateriaal** groeide van ca. **541 duizend stuks in 2022** naar **ruim 5,6 miljoen in 2024** (+935%).
- **Overige papierwaren** groeiden van ca. **2,2 miljoen** naar **6,2 miljoen stuks** (+186%).
- **Aluminium verpakkingen** lieten een lichte stijging zien van 1.315 naar 1.647 stuks.

Deze cijfers maken duidelijk dat karton en papier in korte tijd een stevige positie hebben ingenomen. Suikerrietverpakkingen spelen ook een rol, maar verliezen momenteel terrein door de hogere prijs.

Het rapport Landelijke Zwerfafvalmonitor 2024 van Rijkswaterstaat bevestigt dat ook papieren verpakkingen afkomstig van cafetaria's en snackbars slechts een klein aandeel vormen van het totale zwerfafval.

4. Trendanalyse 2022–2024

De groothandelsdata bevestigen een duidelijke **verschuiving in materiaalgebruik**:

- **Plastic (houdend) verpakkingsmateriaal** daalde van ca. **7,1 miljoen stuks in 2022** naar **4,9 miljoen in 2024** (-31%).
- **Papier en karton** groeiden explosief, samen goed voor een stijging van enkele miljoenen stuks.
- **Aluminium** nam iets toe, maar blijft een marginaal aandeel.
- **Bekers en bestek** spelen in deze analyse geen rol, omdat ze buiten de scope zijn gehouden.

Conclusie:

- Waar in 2022 plastic nog dominant was, is in 2024 **papier/karton** bij veel frituurzaken de standaard geworden.
- Plastic is echter **niet verdwenen**: ondernemers grijpen er nog steeds naar om praktische en financiële redenen.

5. Reflectie vanuit ProFri en de sector

Wat opvalt is dat de oorspronkelijke **reden van de SUP-regelgeving** – het **verminderen van plastic zwerfafval** – niet altijd meer terugkomt in de communicatie van de overheid. Toch is dat de kern: plastic breekt niet af en komt als microplastics in de voedselketen terecht. ProFri onderschrijft dit doel, maar benadrukt dat de consument ook een rol speelt: verpakkingen horen in de juiste afvalstroom, niet in het milieu. Ook gemeentes zouden – door bezuiniging gedreven – moeten stoppen met het verwijderen van afvalbakken. Veel zwerfafval ontstaat momenteel ook door 'statiegeldzoekers' een onverwacht probleem door de invoering van statiegeld op blikjes en plastic flessen.

De sector ervaart dat de regeling veel **praktische problemen** oplevert:

- De **plastic toeslag** is een groot pijnpunt. ProFri ondersteunt het voornemen van de staatssecretaris om deze per 1 januari 2026 volledig af te schaffen, zowel bij afhalen als bezorgen. Voor consumptie ter plekke zijn herbruikbare of plasticvrije alternatieven werkbaar.
- Vanaf de start heeft ProFri gewaarschuwd dat de voortdurende **aanpassingen en onduidelijkheid** tot chaos zouden leiden. Nieuwe verpakkingen verschijnen, maar verdwenen vaak weer snel. Ze bleken volgens de Nederlandse uitleg toch plastic te bevatten. Wat in andere Europese landen als plasticvrij wordt beschouwd is dat in Nederland niet het geval.
- Er heerst **chaos en willekeur**: definities zijn onduidelijk, controles inconsistent en ondernemers voelen zich onvoldoende gehoord. Dit ondermijnt het draagvlak – zowel bij ondernemers als bij consumenten, die vaak niet begrijpen waarom zij een toeslag betalen of waarom verpakkingen zo snel wisselen.

ProFri vindt dat in deze fase **geen boetes** uitgedeeld mogen worden. Toezichthouders zouden in samenwerking met brancheorganisaties vooral een adviserende rol moeten vervullen, totdat er heldere kaders en een gelijk speelveld zijn.

6. Inzichten van leveranciers, afnemers en de consument

1. Trends

- Duidelijke verschuiving van plastic naar karton en, in mindere mate, suikerriet.
- Karton groeit het sterkst en neemt de rol van plastic grotendeels over.
- Suikerrietbakjes verliezen terrein door hun hogere prijs.
- Plastic blijft in gebruik bij afhaal en bezorgen (formeel toegestaan én goedkoper) en ook nog bij veel frituurzaken bij consumptie ter plekke.

2. Verschuivingen

- Leveranciers zien een explosieve omzetgroei van kartonnen verpakkingen.
- Precieze marktaandelen zijn lastig vast te stellen, maar de trend richting plasticvrij is duidelijk.

3. Knelpunten

Kosten

- Plasticvrije alternatieven zijn aanzienlijk duurder.

Kwaliteit en gebruikservaring

- Consumenten ervaren dat karton slap wordt door dampen en sauzen, en soms een ongewenste smaak afgeeft. Dit speelt met name bij afhalen en bezorgen van de frietmaaltijd. Het is daarbij de vraag hoe zulks ('karton mengt met voeding') zich verhoudt tot vigerende wetgeving op het gebied van voedselhygiëne en voedselveiligheid, maar heeft natuurlijk ook effect op de smaakbeleving van de consument.
- Dit leidt ertoe dat sommige ondernemers teruggrijpen naar de oude vertrouwde plastic bakjes.
- Ten aanzien van sommige verpakkingen (zoals suikerriet) zijn er logistieke bezwaren. Ze zijn veel zwaarder in gewicht en volumineuzer. Dit is zowel bij aanleveren (zwaardere omdozen) als opslag/dagvoorraad in de praktijk problematisch.
- Een aantal kritisch denkende ondernemers heeft morele bezwaren tegen verpakkingen van karton/papier. Ze wijzen op de honderden miljoenen bomen (volgens andere bronnen: miljarden) die hiervoor gekapt worden.

Regelgeving en handhaving

- Onduidelijke definities en inconsistente controles zorgen voor willekeur.
- Handhaving is nauwelijks aanwezig; zelfs de verboden plastic vorkjes en rietjes keren terug.
- 'Herbruikbare' producten (bakjes, rietjes, ijslepels) verdwijnen vaak alsnog bij het afval.
- Er is weinig vertrouwen in gecertificeerd papier en in de geldende EUTR-regelgeving en de aankomende EUDR verplichtingen die borg moeten gaan staan voor duurzaam en legaal houtgebruik.

Infrastructuur

- Composteerbare verpakkingen mogen niet bij GFT, terwijl dat logisch zou zijn. De hiervoor geschikte verpakkingen mogen nog niet bij dit afval. Volgens onderzoek van de universiteit van Wageningen (WUR) voldoet een van de fabrikanten met zijn composteerbare verpakkingen aan alle voorwaarde, maar kan deze innovatie niet introduceren vanwege de huidige regelgeving.

Prikkels en beleid

- De plastic toeslag werkt averechts: ondernemers hielden de opbrengst zelf, waardoor overstappen naar alternatieven minder aantrekkelijk werd.
- Herbruikbare systemen zoals Vytal of milkshakebekers functioneren niet goed: veel verpakkingen keren niet terug of verdwijnen in keukenkastjes.

7. Bring Your Own: in de praktijk mislukt

Het Bring Your Own-deel uit de SUP-regelgeving is in de frituurbranche (gelukkig) totaal niet van de grond gekomen. ProFri waarschuwde hier al voor bij de toenmalige staatssecretaris Vivianne Heijnen (VVD).

De regels bepalen dat ondernemers die nog wegwerpplastic gebruiken aan afhalers een herbruikbaar alternatief moeten aanbieden – bijvoorbeeld bakjes die consumenten weer mee terugnemen. Daarnaast zijn ondernemers verplicht om zelf meegenomen bakjes van consumenten te accepteren.

De praktijk is echter anders. De gemiddelde cafetariabezoeker zit hier helemaal niet op te wachten. Sommige bedrijven hebben voor de vorm een paar herbruikbare bakjes staan, mocht er een consument zijn die er expliciet om zou vragen. Of ze gebruiken dit om bij een inspectie door de ILT te laten zien dat zij voldoen aan (de letter van) de regels.

Vraag is bovendien in hoeverre BYO strijdig is met vigerende wetgeving op het gebied van voedselhygiëne. In de bedrijven moeten ‘vuil goed’ en ‘schoon goed’ strikt gescheiden blijven. Aangezien de ondernemer geen grip heeft op BYO-servies, is dit problematisch, nog afgezien van zaken als portionering, vormvastheid e.a..

Kortom: **het BYO-systeem functioneert niet** in de frituurpraktijk en draagt niet bij aan de doelstelling van de regelgeving.

8. Vooruitgang vóór SUP-regelgeving

Belangrijk om te benadrukken is dat de frituurbranche – net als veel andere segmenten in de horeca – al vóór de invoering van de SUP-regelgeving bezig was met verduurzaming. Niet omdat het verplicht was, maar omdat de maatschappelijke discussie over plastic in het milieu (“plastic soup”) de consument kritischer maakte.

Het effect daarvan is duidelijk zichtbaar in de cijfers van het iconische plastic frietbakje:

- 2018: ca. **400 miljoen**
- 2020: ca. **300 miljoen**
- 2022: ca. **200 miljoen**
- 2024: ca. **100 miljoen**

Dat is een daling van 75% t.o.v. 2018. Het geschatte aantal frietbakjes anno 2024 laat zien dat ze nog steeds gebruikt worden. Naast praktische overwegingen speelt bij veel ondernemers ook de prijs van deze bakjes een belangrijke rol.

De halvering die in 2022 al was gerealiseerd, roept de vraag op of de SUP-regelgeving dé bepalende factor is geweest. Slimme ondernemers hebben niet altijd regels nodig om stappen te zetten richting verduurzaming. Toekomstgerichte ondernemers lopen vaak vooruit op maatschappelijke trends; wanneer die groep groot genoeg is, volgt de rest vanzelf – of men haakt af omdat men te ver van de consument van dat moment af is komen te staan.

9. Conclusie

Niet alleen de SUP-regeling heeft in de frituurbranche geleid tot een duidelijke afname van plastic verpakkingen en een sterke groei van karton en andere alternatieven. Die afname was al vóór 2022 stevig ingezet door veranderende consumentenverwachtingen en initiatieven van ondernemers zelf.

Samengevat:

- **Sterke afname** van plastic sinds 2018.
- **Grote opmars** van karton/papier als alternatief.
- **Plastic niet verdwenen**, maar wel aanzienlijk minder dominant.
- **SUP-regelgeving is niet de enige reden** van de reductie; ondernemers en consumenten hebben deze trend mede zelf in gang gezet.
- **Ondernemers worstelen met kosten**, kwaliteit, regelgeving, handhaving en een gebrek aan draagvlak.
- **Chaos en willekeur** in de uitvoering van de regels ondermijnen het vertrouwen en de effectiviteit.
- **Herbruikbare alternatieven werken niet altijd** en kunnen zelfs averechts uitpakken.
- **Bring Your Own is mislukt** in de frituurpraktijk en heeft geen meerwaarde geboden.

ProFri blijft zich inzetten voor **werkbare regels, realistische oplossingen en heldere communicatie** naar consument door de overheid.

10. Aanbevelingen van ProFri

1. Scherpere communicatie over het doel van de SUP-regelgeving

De oorspronkelijke bedoeling van de SUP-regelgeving – het verminderen van plastic zwerfafval – raakt in de praktijk vaak ondergesneeuwd door discussies over toeslagen, alternatieven en handhaving. ProFri pleit ervoor dat het ministerie en toezichthouders dit doel steeds actief blijven herhalen in hun communicatie. Dat vergroot het draagvlak bij zowel ondernemers als consumenten en maakt duidelijk waarom veranderingen noodzakelijk zijn.

2. Schaf de plastic toeslag volledig af

De verplichte toeslag op plastic verpakkingen zorgt voor frustratie en onbegrip bij zowel ondernemers als consumenten. Bij afhalen en bezorgen werkt de maatregel scheef en onpraktisch. ProFri pleit ervoor de toeslag volledig van tafel te halen, zodat er duidelijkheid komt en ondernemers niet langer in een onwerkbaar positie belanden.

3. Stop met Bring Your Own (BYO) in de frituurpraktijk

Het BYO-systeem is in de frituurbranche volledig mislukt. Consumenten hebben geen behoefte om eigen bakjes mee te nemen en ondernemers zetten voor de vorm enkele herbruikbare verpakkingen neer om aan de letter van de regels te voldoen. Het levert geen milieuwinst op, maar vergroot de regeldruk en verwarring. ProFri pleit daarom voor het volledig schrappen van dit onderdeel uit de regelgeving. Stop in elk geval met de communicatie waarin een consument met een pannetje naar een frietkraam gaat.

4. Geen boetes in deze fase, maar advies en begeleiding

Zolang definities onduidelijk zijn en handhaving willekeurig is, is het onrechtvaardig om ondernemers te beboeten. ProFri vindt dat inspecties zich voorlopig moeten richten op **advies en voorlichting**, niet op straffen. Dit helpt ondernemers beter om daadwerkelijk stappen te zetten richting verduurzaming. Inspectie ILT koppelt uitslagen na monsternamen niet terug naar de betrokken ondernemers. De ILT erkent dit ook zelf. Dit is wel gewenst, omdat ondernemers na een monsternamen met vragen achterblijven.

5. Betrek de branche bij toekomstige regelgeving

De huidige situatie laat zien dat regels onvoldoende zijn afgestemd op de praktijk. ProFri pleit ervoor dat cafetaria's, snackbars, frituurbedrijven en hun leveranciers vanaf het begin bij toekomstige regelgeving betrokken worden. Dat levert uitvoerbare en realistische regels op, met meer draagvlak bij ondernemers.

6. Heldere definities en gelijke handhaving

De huidige uitvoering wordt gekenmerkt door chaos en willekeur. Ondernemers weten vaak niet wat wel en niet is toegestaan en krijgen uiteenlopende signalen van toezichthouders. ProFri pleit voor duidelijke definities en landelijke uniformiteit in de handhaving, zodat er een gelijk speelveld ontstaat.

7. Erken de vooruitgang van de branche vóór SUP

De frituurbranche was al vóór 2022 bezig met verduurzaming, onder druk van maatschappelijke discussies en consumentverwachtingen. Het gebruik van plastic frietbakjes was toen al gehalveerd. Bij evaluaties van de SUP-regelgeving moet deze eigen vooruitgang worden erkend. Het laat zien dat ondernemers bereid zijn stappen te zetten, ook zonder wettelijke dwang.

8. Ondersteun verdere innovatie in plasticvrije alternatieven

Karton groeit het sterkst, maar kent beperkingen in gebruik. Suikerriet verliest terrein door de hogere prijs. ProFri pleit ervoor dat overheid en sector samen inzetten op de ontwikkeling en introductie van **betaalbare, kwalitatieve en gebruiksvriendelijke alternatieven** die aansluiten bij de wensen van ondernemers én consumenten.

Niet alle plasticvrije alternatieven zijn mogelijk geschikt. Door contact met voedsel kunnen (chemische) stoffen die gebruikt zijn bij de productie van verpakkingen in het voedsel terecht komen. Er is veel onduidelijkheid hierover.

9. Erken kwaliteitsproblemen met kartonnen verpakkingen

Karton heeft niet altijd de gewenste gebruikservaring: dampen trekken in het materiaal, sauzen maken het slap en consumenten klagen over smaakafwijkingen. Deze problemen moeten serieus genomen worden in beleid en innovatie, om te voorkomen dat ondernemers terugvallen op plastic.

10. Stimuleer realistische en werkbare oplossingen

ProFri waarschuwt tegen verplichtingen die in de praktijk niet functioneren, zoals Bring Your Own of omslachtige retoursystemen. Beleid moet gericht zijn op haalbare stappen die ondernemers en consumenten daadwerkelijk kunnen uitvoeren. Alleen dan kan de transitie naar plasticvrije alternatieven duurzaam en effectief zijn.

11. Betrek de gehele keten en consumenten

(Plastic) verpakkingen veranderen niet vanzelf in rondzwerfend vuil. Uiteindelijk is dit een gevolg van nalatigheid (te weinig afvalbakken) en moraliteit (consumenten die het niet zo nauw nemen). Er zijn voorts aanwijzingen dat enkele partijen in de keten het plastic afval exporteren naar landen waar het (soms) in de natuur wordt gedumpt.

Het zicht op de totale keten is voor verbetering vatbaar. Hoge boetes voor afvaldumping, naar Amerikaans voorbeeld, inclusief collectieve campagnes richting de consument kunnen wellicht helpen de moraliteit op dit vlak te bevorderen.

Eindhoven, november 2025